

So med nami ljudje, ki po šestih letih nočejo razumeti bistva naše socialistične graditve, ki hote ali nehoti zadržujejo naš razvoj in samopašno gledajo le na sebe ali pa iz spekulantskih ozirov izkoriščajo čas za svoje umazano početje. Mislimo na tiste kmete, ki ovirajo odkup in se odtegujejo plačevanja davkov, na drugi strani pa si kopičijo težko zaslužen delavčev denar z različnimi prikritimi poljskimi pridelki. Na drugi strani so v našem odkupnem aparatu ljudje, ki napačno razumejo dolžnost našega kmeta do države, ki od poljedelca zahtevajo tudi to, česar sicer ni dolžan oddati. Zgodijo se tudi, da se razni nakupovalci poslužujejo drugačnih metod izkoriščanja kmetov ali pa podjetij in si na ta način lastijo ljudsko imovino in denar.

Nad takimi mora bdeti naša ljudska oblast, kajti obe vrsti ljudi sta enako nevarni. Prinašamo nekaj sličic izpred sodišča, ki je nedavno obsodilo nekaj takih koristoljubnežev.

Kmet Ratej Alojz iz Bodreža KLO Sv. Vid ni oddal predpisane količine mesa. Na opozorilo KLO in drugih oblastnih organov se ni zmenil, nato je napadel odkupno ekipo, ki je prišla, da izterja od dolžnika dolg do države. Kmet je napadel člana ekipe s krevljem, ki služi za prekopavanje gnoja, vendar je drugi član ubranil svojega tovariša. Ratej je nato iztrgal odkupovalcu telico iz rok, da je zbežala. Oba odkupovalca sta nato odšla, ne da bi izvršila svoje dolžnosti. Kmet Ratej je mislil, da je svojo stvar »sijajno« opravil, pa se je zmotil. Postavili so ga pred sodišče. Izgovarjal se je, da je pri nekem kmetu kupil določeno količino mesa za oddajo. Ta izgovor je bil zlagan, kajti Ratej ni odkupovalcem tega povedal, niti ni povedal na KLO, kako misli, dasiravno je KLO nekajkrat opozoril kmeta na oddajo. Sodišče je Rateju prisodilo 4 mesece zapora in 5000 din denarne kazni.

Klajnshek Janez, kmet iz Tratne pri Grobelnem, tudi ni izpolnil svoje dolžnosti do države. Z različnih izgovorov se je skušal odtegniti odkupa in ker odkupna komisija ni nič opravila, se je znašel pred sodiščem, ki mu je naložilo 4 mesece zapora in 10.000 din kazni.

Podobno je hotel storiti tudi Verbič Jakob iz St. Jurija pri Celju. Dobil je 10.000 din kazni. Pravtako kmet Mikola Alojz iz Grobelnega, ki si je s svojim zavrtaštvom zaslužil 4 mesece zapora in 5000 din kazni.

Bilo bi preobširno pisati, česa vse niso oddali, koliko imajo in kakšne izgovore so iskali. Te stvari že dobro poznamo, saj je vrana vrana podobna.

Poglejmo si še drugo vrsto »portretov« pri odkupu. Nekateri odkupovalci so izkoristili svoja opolnomočenja in oškodovali kmete ter podjetja za večje vsote denarja.

Tako je bilviš ravatelj »Živnoodkupa« v Celju Leskovšek Vinko ponarejal razne pobotnice, preprodajal živino v svojo korist in se okoriščal z denarjem podjetja, katerega je vodil. Razprava na sodišču mu je dokazala vrsto prekrškov in goljufij, za katere bo moral delati pokoro 14 mesecev v zaporu.

Njegov vnuk posnemalec je bil uslužbenec in nakupovalec Škošek Jože, ki je bil pravtako uslužben pri tem podjetju. Tudi on je podjetju predlagal večje vsote na pobotnicah, kot jih je dejansko plačeval kmetom za odkupljeno blago. Sodišče mu je dodelilo 2 meseca več kot njegovemu šefu.

Vrsta takih odkupovalcev pa še ni končana. Cerovšek Jože iz Celja, ki je bil nakupovalec za »Trgovino državnih posestev v Celju« je tudi ponarejal potrdila, jemal nasilno živino iz hlevov, dasiravno so tamkajšnji gospodarji že zadostili oddaji. Nepravilno je jemal tudi ostale pridelke. Malopridneža, ki je izkoriščal svoj položaj, je sodišče obsodilo na leto dni zapora in odplačilo 15.000 din škode svojemu podjetju. Vsi tisti kmetje, ki so bili oškodovani, bodo lahko vložili zoper Cerovška posebno tožbo na sodišču in izterjali svojo škodo.

Tudi Kompan Franc, ki je bil svojčas poverjenik za odkupe na KLO Dobrna, se je krivično poslužil svojih pooblastil in odiral poštene kmete. Vsem oškodovancem bo moral povrniti škodo, sam pa bo o svojih grehih premišljeval polnih 6 mesecev v zaporu.

Ljudska oblast ščiti vse svoje državljane, je pa stroga proti vsem, ki bi ji utegnili ali pa, ki ji že škodujejo. Pošteni kmetje ne bodo dovolili, da bi se jim spekulanti posmihali zaradi njihove vestnosti in poštenja, zato odobravajo kaznovanje zaviračev graditve socializma, vsa javnost pa obsoja početja nekaterih samogoltnih in neodgovornih uslužbencev, ki se okoriščajo na račun ljudstva.

Lepšega pregovora ni mogoče najti kot je tale: Čisti računi, dobri prijatelji!

Savinjski vestnik

CELJE, 29. septembra 1951

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOSTANJA

Golob miru že zopet leti na Korejo?

Po daljšem premoru, ki je nastal od samovoljne prekinitve mirovnih pogajanj na Koreji s strani severnokorejskih in kitajskih poslanecev se je znova zvedelo, da se bodo pogajanja na Koreji verjetno ponovila. Sicer vmesni čas ni bil brez dogodkov. Svet je presenetila hitra obravnava mirovne pogodbe z Japonsko v San Franciscu, čeprav ni bila po sovjetskem okusu in zasledanje sli Atlantskega pakta v Otawu.

Na Koreji je medtem general Ridgway ponovno ponudil »severnim« pogajanje. Rezultat tega je bil sestanek zaveznih oficirjev obeh strank v Panmūdžonu, ki pa še ni prinesel odlo-

čitve. Oficirji za zvezo poslani od sil OZN so »severnim« predlagali naj bi ponovna pogajanja bila na eni izmed ladij združenega poveljstva. Naravno je, da se »severni« nekam obotavljajo. To zavlačevanje hoče poveljnik Severnokorejskih sil zabrisati z novimi obtožbami o kršitvi nevtralnega področja pri Kesongu s strani sil OZN. Poveljnik združenih sil Ridgway je podprl svojo misel o pogajanjih na ladji, tudi glede povečanja gverilskih operacij na področju Kesonga.

Na bojišču so med tem nastali hudi boji na srednjem in vzhodnem delu fronte. »Severni« se z vso naglico utrjujejo na svojih položajih.

njene sovjetizirane sosede nezadovoljne in nevoščilive zaradi svoje lastne usode. — končuje londonski list svoje pisanje o Jugoslaviji. —

V ANGLIJI SO ZGRADILI NAJVEČJO RAFINERIJO NAFTE V EVROPI

Nedavno so v Fawleyu blizu Southamptonu spustili v pogon doslej največjo rafinerijo nafte, ki spada obenem tudi med največje v svetu. Ta rafinerija bo predelala letno 6 milijonov ton nafte. —

V SOVJETSKI ZVEZI SO PRIČELI PREGANJATI JUDE

Protijudovska akcija je v SZ vedno večja. To potrjuje vse večje število beguncev iz raznih mest SZ. Vsi Judje, ki delajo v državnih podjetjih, so morali dati izjavo o odnosih s sorodniki v Izraelu. Značilen primer treh profesorjev kemije Kabačinka, Volkensteina in Sirkina, ki so jih odstranili iz Akademije znanosti, ker so Judje. —

Ena od redkih sindikalnih podružnic

Podružnica Narodne banke okraja Celje-okolica je res ena od redkih podružnic verjetno ne samo v Celju temveč tudi daleč naokoli.

Prav nobenih posebnih želja nimajo. Delo jim teče v redu naprej, plače so v redu, z delovnim časom so člani v celoti zadovoljni; z dopusti tudi, skratka vse je lepo urejeno, kaj bi torej v današnjih časih še drezali v neke druge potrebe ali delo. Tiste malenkostne težave, ki jih imajo nekateri s stanovanjem pa itak ne bo v stanju rešiti sindikalna podružnica, če jih še stanovanjski organi ne morejo.

Prosimo lepo, če je pri nas vse tako na tekočem in v redu, kaj bi si z nekimi tekmovalnimi načrti delali nepotrebnih skrbi in obvez. V čast proslave obletnice ustanovitve JA torej ne tekmuje, nismo dolžni niti pošiljati poročil, predsednik podružnice, ki naj bi le nosil neko moralno odgovornost je pa itak na dopustu.

Zavidanja vreden božji mir v hiši sindikata in v življenju posameznikov te edinstvene sindikalne enote.

»Prava speča Matjaževa vojska« kakor pravi sam direktor banke.

Štašno pa bo, ko se bo ta vojska po nekaj letih zbudila...

VLADNA KRIZA V PERZIJI

Petrolejski spor je za Perzijo imel poleg ekonomske za posledico tudi politično krizo. Predsednik vlade Mossadik ima v parlamentu mnogo nasprotnikov. Anglija je zavrnila perzijsko ponudbo glede obnove pogajanj, češ, da Angleži v tej ponudbi ne vidijo nič novega. Mossadik je perzijskemu šahu predložil novo listo vlade, katere član naj bi bili po večini tudi člani Mossadikove stranke in člani Nacionalne fronte. V Perziji so sestavili nov spisek oseb, ki so se ukvarjali z zaroto zoper monarhijo. Na spisku so osebe, katerih dejanja je priznal bivši vodja tajne policije Sarti Ptazeha, ki so ga nedavno aretirali. Na vsak način. — v Perziji je še vedno vroče.

ENOTNOST LABURISTOV PRED VOJTVAMI V ANGLIJI

Generalni tajnik laburistične stranke je izjavil, da so laburisti glede predvolilnega manifesta enotni, vendar vsebina tega manifesta še ni znana. Predsednik angleške vlade Clement Attlee je v svojem govoru na Skotskem izjavil, da so se laburisti odločili za nove volitve zaradi tega, ker so konzervativni sistematično prezirali vsak vladni ukrep. Omenil je tudi, da so se življenjski stroški znatno dvignili v tistih državah dominijona, kjer nimajo laburistične vlade. —

LONDONSKI ČASOPIS O POMOČI JUGOSLAVIJI

V članku, ki govori o pomoči Jugoslaviji, piše londonski časopis »Spectator« med drugim tudi naslednje: — »Nobena evolucija v katerikoli evropski državi ne zasluži toliko pozornosti kot jugoslovanska. Nedavni obisk g. Harrimana je izzval posebno zanimanje. Ni potrebno govoriti o strateški važnosti, ki ga zavzema Jugoslavija v primeru vojne v Evropi, kajti mi ne želimo o tem niti govoriti. Zaradi stabilnosti Evrope dobiva Jugoslavija vse večjo važnost na tem nesigurnem delu Evrope. Zaradi tega je dobila Jugoslavija od ZDA 30 milijonov dolarjev pomoči in manjšo vsoto od Anglije in Francije. Nobene politične pogoje niso za to pomoč postavile navedene države in jih ne bodo. Jugoslavija še naprej živi v sredini nevarnosti od zunaj, vendar je ta država danes v vojaškem in ekonomskem pogledu mnogo močnejša, kot je bila takrat, ko so ji prvič zagrozili. Njena svoboda in neodvisnost delajo

Podjetje „Inštalacije“ v Celju je prejelo zaslužen priznanje

Pred nekaj tedni bi bila morala Pivovarna v Laškem zaradi okvare kondenzatorja za hladilne naprave ustaviti obratovanje. Da ne bi prišlo do zastoja v proizvodnji so se obrnili za pomoč na Železarno v Storah, na Guštanj in še nekatera podjetja, toda brez uspeha.

Po dobrem nasvetu so se končno obrnili na podjetje »Inštalacije« v Celju, ki so videč nujnost popravila; takoj poslali svoje strokovnjake.

Tov. Banovšek, Burinar in en učenec so si ogledali delo na kondenzatorju, — delo, ki ga dotlej v takem obsegu niso še nikdar izvrševali. Oprijeli so se z vso vnemostjo, natančnostjo in strokovnostjo.

Uspeh ni izostal. V izredno kratkem času, z nočnim delom in brez posebnega odmora so delo opravili na splošno zadovoljstvo delovnega kolektiva Pivovarne in na ta način omogočili

nemoteno delo v tem podjetju.

Kondenzator je sedaj že 6 tednov v pogonu in dela brezhibno.

Delovni kolektiv Pivovarne je pred nekaj dnevi dal pismeno priznanje podjetju »Inštalacije« za skrbno in vestno izvršitev naročila, upravni odbor tega podjetja pa je na zadnji seji sklenil, da se varilcu tov. Banovšku dodeli 2500, tov. Butinarju 2000 in učencu, ki je pri delu pomagal 500 din nagrade.

Podjetje »Inštalacije« je lahko ponosno na svoje strokovnjake in še posebno na delavce, ki imajo tak odnos in razumevanje do dela.

Izredno lepa pa je tudi gesta kolektiva in upravnega odbora Pivovarne, ki je na tak način dal priznanje strokovnjakom.

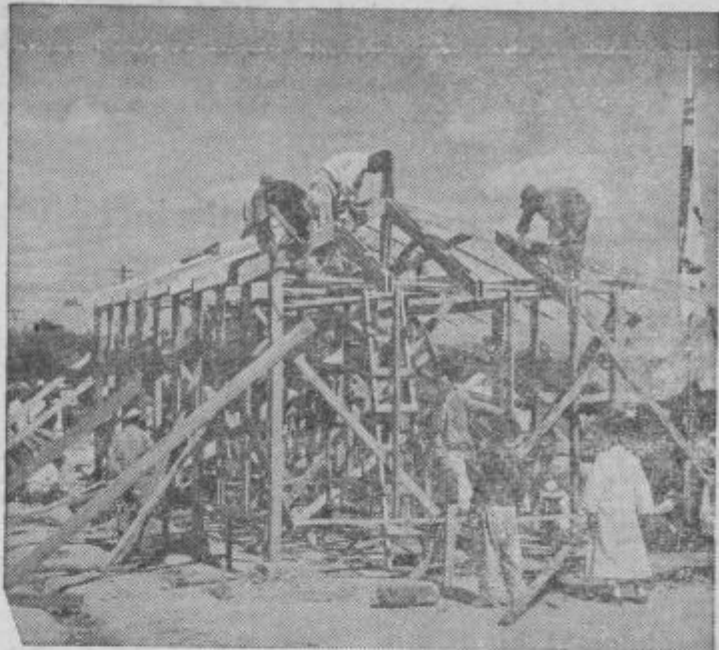
Taki delovni kolektivi bodo v novih gospodarskih in finančnih pogojih lahko dosegali lepe uspehe.

SVET

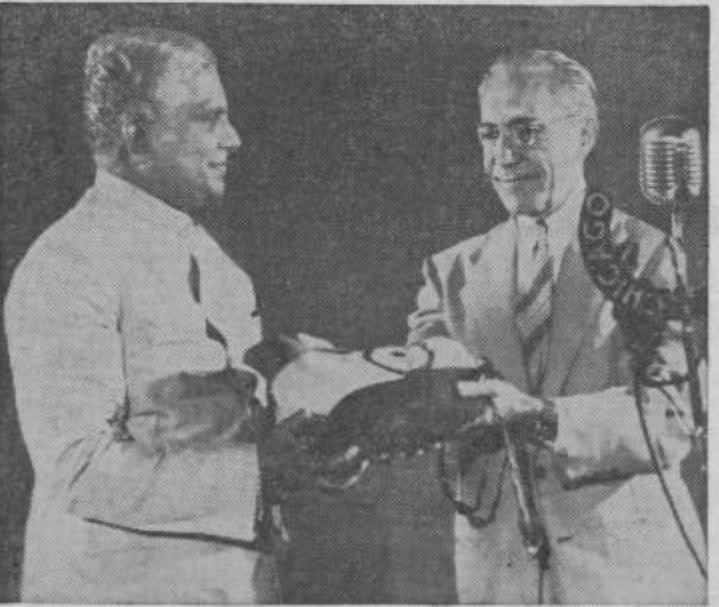
v slikah

V »Deželi jutranje svežine« še vedno teče kri. Novo upanje prinašajo vesti o obnovitvi pogajanj. Če bi gospodje v vrhovih, posebno oni na napadalčevi strani, čutili isto kot tale ameriški vojak, ki si ni svest usode jutrišnjega dne, bi nemara bolj pohiteli, da se v svetu vpostavi mir. Na sliki ameriški vojak na nočni straži ob protivajonskem topu.

Milijoni Korejcev so brez strehe. Svobodni narodi sveta jim v okviru »komisije OZN za pomoč Koreji« pomagajo obnoviti deželo. Na sliki gradnja zasilne stanovanjske hiše nekje za bojno črto.

Bogata Indija je še vedno dežela umirajočih za lakoto. ZDA so indijskemu narodu poslale 9.000 ton pšenice. (Glej naš članek na četrti strani!) Na sliki vidimo malo ceremonijo ali simbolično predajo vrečice žita, s katero ameriški ambasador v New Delhiju g. Clifford C. Taylor naznanja prihod žita v Indijo. Vrečico sprejema indijski prehranbeni minister Thirumala Rao (v belem suknjiču).

Oglašujte v „Savinjski vestnik“

V Nazarju so se sestali kmetje in obrtniki

Preteklo sredo zvečer je bilo v kinodvorani v Nazarju zelo živahno. KLO je sklical kmete, obrtnike in ostale davkoplačevalce, s katerimi se je pogovoril o višini akontacije davka predpisane za četrto tromesečje. Obenem so kmetje zvedeli, koliko žita in masla bodo prihajale leto mora; oddati. Med tistimi, ki so se razburjali so bili nekateri, ki so imeli prav, drugi pa zopet neupravičeno. Sestanek je pokazal staro

napako, da tisti, ki so vodili diskusijo niso znali udeležencem razložiti vrašanj.

Krajnjev odbor mora davko-plačevalcem odkrito povedati, zakaj takšna odmera akontacije, zakaj oddaja ne odraja se na zamero. Tiste pa o katerih KLO ve, da iz špekulantskih ozirov godrnjajo in se razburjajo, je treba pred vsemi ljudmi razkriti.

Uspehi okrajne ekonomije v Rimskih Toplicah

Na sedež okr. ekonomije v Rimskih Toplicah pride dnevno od 40 do 50 odjemalcev, največ pa gostov iz Vojne bolnice, ki kupujejo sadje, katerega ekonomija prodaja po 12 do 15 din za kg. Ekonomija je dobro založena s sadjem, povrtnino in zelenjavo.

Vse te pridelke prodaja v industrijske centre, predvsem v rudarske re-

virje. Sadna letina je letos izredno dobra, slive so polne, da se ne pomni, pa tudi breskve in marelice so dobro obrodile. Ker primanjkuje delovne moči, ki bi omogočala redno obiranje namiznega sadja, so poskrbeli, da je sadje kljub temu pobrano zmletlo in oprešano, po dveh ali treh dneh kisanja pa kuhajo z njega žganje.

Delali bodo na ekonomiji na nov način. Uvedli bodo rajone in akordni sistem. Na ta način bo imel delavec večji čut odgovornosti in večje zadoščenje za uspešno delo.

PRETEKLO NEDELJO SO V CELJU ODPRLI RIBOGOJNICO

V Ribjem kotu pod Hudičevim grabnom so preteklo nedeljo dopoldne odprli novo ribogojnico. Celjska ribogojnica je ena najmodernejših v državi z zmogljivostjo 320.000 kker, gojila pa bo postrvi in sulce. Ikre bo izvažala tudi v inozemstvo in s tem pomagala državi do deviz. Ribogojnica ima tudi štiri ribnike za materne ribe.

Obiščite veliko

sadno razstavo

In poskušajte vseh sort štajerskih vin

od 7. do vključno 14. X. 1951 na Ponikvi pri Grobelnem, katero priredi sadjarsko društvo pri Kmetijski zadrugi. Razen tega je ogled državnega posestva »Slome«. Poleg razstave bodo strokovna predavanja, kulturne prireditve in zabave!

Sadjarsko društvo
Ponikva pri Gr.

Z Vranskega

Ni dolgo tega, ko so nas obiskali Trboveljčani s komedijo »Zadrega nad zadregom«. Pred kratkim pa je prišel tudi »Trboveljski veseli teater«. Sodelujoči so izpolnili namen prireditve, saj so razveselili obiskovalce, ki so za nekaj časa pozabili skrb in se živeli v veselo razpoloženje. To je Trboveljčanom uspelo. Vse točke so bile lepo podane. Od vseh je bila najboljša »Fiziolova simfonia« in »Jamranje dveh penzionistov«. Vžgala je tudi »Ruska nevtiralnost na Koreji«. Napovedovalec je bil posrečen, četudi je med njegovimi domisleki bil kak zastareli.

CELJE DOBI NOVO STRELIŠČE

Osmega oktobra bo pri Petričku otvoritev novega strelišča. Strelišče gradi pododbor Strelske zveze Slovenije v Celju. Večino vseh del so opravili s prostovoljnimi delom. Nič kaj prijetno ni bilo slišati, da so največ prostovoljnih ur prispevali celjski frontovci, člani predvojaške vzgoje in vojska, medtem ko so člani Strelskih družin prispevali le drobno drobtinico prostovoljnih ur. Strelišče bo lepo urejeno in prilagojeno za streljanje na 50, 100 in 300 metrov. Dela

ŠOFERJI!

Drogerija »Sanitas« ima stalno na zalogi vsako množino akumulatorske kisline in kalijevega luga

seveda še niso končana, tudi po otvoritvi ga bo še precej ostalo, zato naj tisti, ki so doslej zamudili svojo dolžnost popravijo svoj greh in priskočijo na pomoč gradbenemu odboru, da bomo v Celju imeli res lepo strelišče. S tem bomo razširili prijetni šport, ki je zelo važen za obrambo domovine.

Kladivar v SLABI FORMI

Kladivar : Železničar 0:2 (0:1)
Zelo važno, za Kladivarja odločilno tekmo, je Kladivar izgubil.
Uprava kluba je polagala mnogo važnosti na to tekmo, toda igralci niso tega srečanje vzeli dovolj resno in tekmo izgubili. V nedeljo je Kladivarjem igralcem primanjlovalo vsake, to je srčnosti, poštenosti in volje do zmage. Njihova igra je bila mlajna in neborbena in je razumljivo, da pri taki igri ne more biti uspeha. Posebno napadalna vrsta v celoti je dala izredno slabo igro. Vsi brez izjeme so bili slabi borci, brez poštenosti, neigibljivi in kar je najvažnejše, neprizadevni, da bi kaj dosegli. Mnogokrat je izgledalo, kakor da so Posinek, Marinček, Zidar in nekateri, bili poslani na igrišče zato, da pač igrajo, nikakor pa z namenom, da se borijo in pomagajo vsaj tistim, ki so se v enajstoričnem trudu do uspeha. V pričetku tekme so z igro Kladivarjevi igralci nekoliko zadovoljili in le na neodločeno celotne poteze v napadu je iskati vzroka za neuspeh. Tudi ostali v krilski vrsti niso bili takšno mnogo boljše. Pieterski je bil tokrat zelo slab krilec. Skušal se je nekako boriti, toda roge je podajal slabo in tudi slabokrvno pokrival. Florentini na levem krilu tudi ni bil najboljši in smo ga mnogokrat videli igrati odločno boljše. Isto velja tudi za Čatra. Nekako zadovoljil je edino Petelinček na desnem branilcu. Vsaj štartal je pravočasno. Bernard je kar nekoliko zadovoljil, čeprav se mu je videlo, da ga te

vedno ovira stara poškodba na levi nogi. Vratar Klanjč je bil kriv za drugi gol. Vratar v takih primerih nikakor ne sme čakati na vratih, temveč energično posredovati v celotnem kazenskem prostoru. Tudi pri prvem голу bi bil lahko hitrejši, ali pa bi moral ostati na vratih, čeprav je bila krivica za in gol na Bernardovi strani, ker ni pokrival svojega krila, temveč je mlajno obstal in gledal, kaj bo nasprotnik napravil v trenutku, ko je streljal desni krilec železničarja prosti strel.

Pri tej priliki je potrebno, da se nekoliko ozremo tudi na eno bistvenih potreb uspehov, to je, da so sportniki borbeni. Posebno da so se nekateri igralci linega moštva pri nogometu je to najvažnejše. Izgleda pa, močno poenoli, ali se boljše, so se razvili. Uprava kluba jim je omogočila za njihovo prizadevanje v spomladanskem delu prvenstva prijeten oddih in nato potreben trening. Vse to so, izredno, Posinek, Marinček in nekateri potabili. Posebno je slab odnos in športno vzorec pokazal Tosič, ki bo po nekaj dneh odšel k vojakom. Res je bil nekoliko poškodovan, toda nikoli ne toliko, da ne bi mogel nastopiti v tako važni tekmi, kot je bila nedeljska. Pustiti svoje tovrstne na cedilo v najtežjem srečanju, ni lena stvar. Gotovo je bil v tem mnogo boljši Florentini ob priliki odziranja tekme v Kranju. Vse vrača za klub in več poštenosti, več čuta odgovornosti in pustiti svoja čustva zado-

Praktični nasveti

Ker je nabava novih predmetov za marsikoga včasih še dokaj otežkočena, moramo se bolj čuvati svoje stvari. Zato je treba nekaj iznajdljivosti, česar našim gospodinjam ne manjka. Vseeno pa jim hočemo pri tem nekoliko pomagati z nasveti.

Mogoče ni še vsem našim gospodinjam znano, kako koristni in uporabljeni je za čiščenje salmijakov cvet.

OVRATNIKE PRI SUKNJAH

plaščih itd., ki se včasih kaj radi svetijo, prav lepo očistimo s salmijakom. Salmijaku dodamo še malo kisa, nato pa s tako pripravljeno tekočino zdrgnemo ovratnik, ki po čiščenju izgleda kakor nov. Prav tako spravimo s salmijakom mastne madeže iz razne klobučevine, zlasti iz klobukov.

ČIŠČENJE OKENSKIH ŠIP

Če hočemo lepo očistiti okenske šipe, nam zopet služi salmijak, ki ga dolijemo v vodo. Šipe, ki smo jih oprali s to mešanico, zdrgnemo nato še s kepo časopisnega papirja, nakar so šipe čiste, da je veselje.

ČIŠČENJE VOLNENIH IN SVILENIH TRKANIN

Črni volneni in svileni kosi oblek, se radi hitro »svetijo«. Tako obleko popravimo na ta način, da namočimo volneno krpico v mešanico črne kave, ki smo ji dodali nekaj kapljic salmijaka, nakar s to krpico drgnemo svetleča mesta. Obleko rahlo naškropljeno, potem še zlikamo ter obrnemo narobe. Tudi mušje madeže na steklu, zlasti na zrcalnih hitro odstranimo s salmijakom. Če pa hočemo očistiti medeninate predmete, moramo vzeti na liter vode dve jedilni žlici salmijaka. Tekočina mora torej biti močno razredčena, sicer salmijak kovino prehudo napade. Na ta način izgine tudi plesen z medenastih predmetov.

NEKAJ O KUHI KROMPIRJA

Če hočemo, da bo krompir hitro skuhan, ga polij z vrelo vodo.

Pečen ali pa z olupkom kuhan krompir zaleže več kakor olupljen, ker ohrani vse svoje snovi.

Krompirjeve juhe ne odlivaj, ker so v njej raztopljene snovi in vitamini, ki so koristni za naše telo. Z njo lahko tudi zalivaš prikuho, ki bo mnogo pridobila na okusu in kvaliteti.

O olupljenega krompirja ne namakaj v vodi, ker pri tem odda mnogo koristnih snovi.

Krompir je zelo koristen, ker ima tik pod vrhno kožico največ snovi, ki svetijo in krepijo naše telo.

Gibanje prebivalstva v preteklem tednu

V CELJU

ROJSTVA

Od 17. do 24. septembra 1951 se je rodilo v Celju 15 deklet in 13 dečkov.

POREČILI SO SE:

Namestnik Zvezke Ferdinand iz Celja in namestnica Veber Magdalena iz Celja; železničar Jezernik Stanislav iz Celja in krojačica Herzog Mira iz Celja; namestnica Rožanec Karel iz Dobrne in namestnica Govekar Marija iz Ljubljane; delavec Ibrahimčević Asif iz Celja in zlatarka Zupane Ida iz Celja; šofer Haler Dominik iz Celja in natakarka Gregore Veronika iz Celja ter keramični modelar Briški Bogdan iz Ljubljane pri Celju in keramičarka Černe Aleksandra iz Ljubljane pri Celju.

UMRLI SO:

Posestnica Kovač Katarina, stara 87 let iz Celja; zasebnik Štana Ferdinand, star 78 let iz Celja; dojenček Planinšek Marjeta iz Celja; upokojenka Senčar Marija, stara 72 let iz Zaleca; dojenček Zohar Mihael iz Celja; dojenček Šeruga Janez iz Celja; gospodinja Arh Marija, stara 42 let iz Latkove vasi pri Sv. Pavlu; gospodinja Marcela Marija, stara 54 let iz Rečice in dojenček Hribernik Alojz iz Pirove pri Trepanju.

V CELJE-OKOLICI

ROJSTVA

Od 17. do 23. septembra 1951 se je rodilo 7 dečkov in 10 deklet.

POROČILI SO SE:

Kvas Franc in Zupanc Marija, stanujoča v Vojniku; Čater Jožef in Štor Marija, stanujoča v Vojniku; Selevšek Janez, elektrotehnik iz Zabukovec in Dolinar Magdalena, namestnica iz Migojnic; Kralj Franc, tovarniški delavec iz Zg. Loznice in Drobec Pavla, poljedelka iz Vrha; Dobovšek Jožef, poljedelec iz Petrovč in Skrabec Frančiška, poljedelka iz Petrovč; Divjak Miroslav, kleparski pomočnik iz Lok pri Trbovljah in Šibila Karolina, tovarniška delavka iz Matk; Peštoknik Jože, gozdni delavec iz Sv. Jeronima in Ropas Ana, poljedelka iz Sv. Jeronima; Belej Karel, pričen sodar iz Lipe, Teharje in Zevnik Stanislav, tov. delavka iz Slane, KLO Teharje; Košar Franc, valjar iz Štor in Olet Neža, tov. delavka iz Štor ter Filip Ivan, poljski delavec iz Vrha, KLO Dobrna in Blazette Justina, poljska delavka iz Vrha, KLO Dobrna.

UMRLI SO:

Kranjc Neža, stara 87 let, stanujoča v Gabrovu, KLO Pristava; Petar Ivan, star 72 let, kmet iz Bevoja, KLO Sv. Jurij pri Celju; Stropnik Bernard, star 71 let, poljski delavec iz Vizor, Nova cerkev; Korosec Ignac, star 51 let, poljski delavec iz Lindeka, Frankolovo; Kočar Frančiška, stara 62 let iz Vranskega; Ukmann Pavel, star 55 let iz Lofice pri Vranskem; Cander Ivan, star 75 let iz Lahorne pri Škofji vasi; Golob Jakob, star 53 let, upokojenec iz Rimskih Toplic in Kuder Marija, stara 2 meseca, hči kmeta iz Vrha.

Pravična obsodba surovih pretepačev

Na podeželju in v mestu živijo ljudje, ki se barbarstvo ponajša do soljudi, vendar le redki primeri surovega postopanja pridejo pred sodišče. Ki bi takim vročerkvrnežem znalo ohladiti razgrete glave.

Nedavno se je v Serževici zgodila robata dogodivščina. Na večer sta prišla h krojaču Sveteškemu dva možaka. Ki sta zahtevala naj gre z njima. Bila sta namenjena izvršiti črn zakol in sta hotela pritegniti še Sveteška, da bi v primeru ovadne bil ssoodgovoren. Ker Svetešek tega ni hotel storiti sta se pozneje znešla nad njim. Nekaj dni pozneje s a se moža, bila sta to Zupancič Ludvik in Fon Janez, zopet napotila k Sveteškemu Francu in zahtevala naj jima odpre. Sumila sta, da je Svetešek ovadil oba zaradi črnega zakola, pri katerem je sodeloval tudi Fon Vinko, pa sta se hotela maščevati. Ker Svetešek ni hotel odpreti sta z ročicami od voza razbila vrata. Fon Janez je šel pred tem vrgel težak kamen skozi okno. Ki je priletel 13 mesečnemu otroku na prsa. K sreči je kamen otroka le lažje poškodoval. Oba suroveža sta nato vdrila v

stanovanje in razbila pohištvo, živalni stroj in se končno lotila šibkega Sveteška, ki je pretepen in v smrtnem strahu, saj sta grozila, da ga bosta ubila, padel prednu na kolena z okrvavljenim otrokom v rokah in ju prosil milosti.

Sosedje so sicer slišali divjaško pretepanje, vendar se ni nihče upal na pomoč, ko sta oba znana kot velika nasilneža. Zena Terezija je takoj pohitela in poklicala organe Ljudske milice iz Ponikve. Po povratku domov sta se oba pretepača lotila še nje in ji prizadejala telesne poškodbe.

Dasiravno so bile pri tem nasilnem dejanju povzroocene le lažje telesne poškodbe, je sodišče v Celju spoznalo to dejanje kot družbeno nevarno in določilo kazni. Ki naj vzgojno vpliva na ostale ljudi, ki tudi na sličen način uveljavljajo svojo »voljo« nad mirnimi državljani. Zupancič Ludvik je dobil leto in pol zapora, Fon Janez 6 mesecev, Fon Vinko pa 6000 din kazni. Vsi trije morajo poravnati škodo družini Svetešek v višini 14.249 din.

SVET

u slikah

Združene države Amerike in Filipini sta podpisali medsebojno obrambno pogodbo v Washingtonu. Na sliki sta predsednika obeh držav ob priliki podpisovanja pogodbe.

Ne verjamate? Pa je res!

LOV ZA ROMMELOVIM ZAKLADOM

Leta 1943 so v bližini Korzike spustili v morje šest zabojev zlatnine, diamantov in rubinov, ki si jih je Rommel nabral kot vojni plen po Afriki. Na jahti so bili nemški oficirji in češki potapljač. Ko so se po tej vojni vrnili v La Specijo, so Nemci obsodili tri oficirje na smrt, ker niso pripeljali zakladov v Italijo, eden oficir in potapljač pa sta bila poslana na Vzhodno fronto. Čeh je ostal živ in nedavno povedal slučaj francoskim oblastem v Stuttgartu.

Zaklad leži ob izlizu reke Golo, južno od Bastije, nekako 2 milj od obale. Dvignili ga bodo Francozi iz globine 60 metrov.

OČE V FANTAZIJI — SIN V DEJANJH

Sin svetovnega pisca kriminalnih romanov Conan Doylea, ki je napisal znamenite Sherlock Holmesove pustolovščine, se nahaja v pariških zaporih zaradi goljufije pri zamenjavi.

OSLI V POLICIJSKI SLUŽBI

V Haifi je policija zasledovala tihotapece. Tihotapeci so srečno pobegnili roki pravice, medtem ko so policiji prepuštili natovorjene osle. Policija je dolgočase zaprla in jih pustila tri dni stradati. Po treh dneh so policisti imeli lahko delo, kajti lačni osli so nemudoma abzeli v domače hleve in tako izli svoje nepoštene gospodarje.

Medalja OZN, ki jo bodo osebnosti pri OZN prejeli zasluženi vojak, ki so borili, ali so se borili na Koreji. Kot simbol je na medalji vtisnjen znak OZN.

odnosno njen gospodarski svet ne reši vprašanja nujno potrebne vzdrževanja Glazije, čeprav ima za to na razpolago plačnega osebika, kateremu bi moral biti športni prostor edina in najvažnejša naloga. Zato predlagamo Upravi Kladivarja, da naredi konec raznega šutiranja osebika na Glaziji ter ga disciplinira na pravilno vzdrževanje, da ne bo Glazija prihodnje leto to, kar je pred nekaj meseci še bila.

Gotovo je, da je sedaj športni svet Glazije eden naših najhujših vrvostov v Sloveniji, bil bi pa na svoji leži lahko ob pravilnem vzdrževanju najlepši prostor v Juroslavlji. Zato, ne pustite ga upravitelj, temveč energično ukrepati in ga zavarovati!

MLADINA ŽELEZNIČARJA IZ CELJA V REPUBLIKI MLADINSKI LIGI

V nedeljo 23. septembra je bila na igrišču pri Skalni kleti kvalifikacijska tekma med mladino Proletarca iz Zagorja in domačega železničarja. Tekma se je sicer pred sedmimi dnevi končala z izgubo železničarja, vendar so je isti pritožili na NZS in dosegel razveljavljenje, čeprav razlogi niso bili dovolj preiskani. Ponovna tekma se je končala s pičlo zmago mladine železničarja 2:1 in se je torej s skupnim rezultatom srečanja v Zagorju in Celju 4:2 uvrstila med republiko mladinska moštva. Tako bosta v vzhodni skupini v nedeljo 30. t. m. zastopala v otvoritvenem srečanju prvenstva mladine Slovenije Kladivar in železničar.

VOJIM BOŽIČ se je vrnil z dopusta in bo v nedeljski tekmi zopet nastopil

KULTURNI PREGLED „Savinjskega vestnika“

Branko Gombač

POGLED V UPRIZORITVE SCHILLERJEVE

„MARIJA STUART“

NA SLOVENSKEM

Svoje drugo sezono poklicnega življenja bo celjsko gledališče odprlo s Schillerjevo »Marijo Stuart« v režiji Milana Skrbinškega. Delo je v svoji glavni zasedbi izredno močno in problematično, zato srečamo pri uprizorjanju te Schillerjeve tragedije v preteklosti na slovenskih odrih samo močne igralske individualnosti. Osebe, ki so s svojimi kreacijami posebno v zahtevnih klasičnih delih postavile nepozabne like v zgodovini posameznih gledališč in tudi v okviru slovenske gledališke zgodovine.

»Marijo Stuart« je prevedel na slovensko prvi Cegnar leta 1861, izšel pa je prevod v Celovcu v »Cvetju iz domačih in tujih govorov«. V tem prevodu so igrali »Marijo Stuart« člani Dramatičnega društva v Ljubljani v režiji režiserja in igralca Inemanna. Predstava je nad vse uspešna, čemur pa se ni čuditi, če pogledamo zasedbo. Marijo Stuart je igrala Terševa, odlična igralka Dramatičnega društva, Elizabeto Avgusta Danilova, ki je kljub visoki starosti z uspehom igrala lani v španskem dramskem delu »Dom Bernarda Albe«. V prvem slovenskem filmu pa je dala Slovincem nepozabno mater, Verovšek je igral Mortimerja, Leicester pa Danilo.

Po Cegnarjevem prevodu, pa je prevedel »Marijo Stuart« Zupančič, ki je izšla leta 1923, še prej pa so jo igrali ljubljanci in sicer leta 1922, ko jo je režiral »papa« Danilo. Marijo je igrala znana igralka Saričeva, Elizabeto pa Marija Vera, obe članici SNG v Ljubljani in profesorici na Akademiji za igralsko umetnost. Lipah je igral Talbota, Mortimerja pa Rado Železnik. Zanimivo je, da je igral Železnik isto vlogo tudi v Celju in Mariboru pri prvi uprizoritvi.

Druga premiera »Marije Stuart« je bila v Ljubljani v sezoni 1943-44. Režiral pa je Ciril Debevec. Marijo je igrala Mileva Ukmarjeva, Elizabeto Mira Danilova, Bitenc pa Mortimerja, blagajnika Burleigha pa M. Skrbinšek.

V Mariboru je pri prvi predstavi leta 1926, 18. maja proslavila igralka Berta Bukšek-Bergantova, 25 letnica umetniškega dela. Igrala je Marijo. Mortimer je bil Železnik, ki je delo tudi režiral. Elizabeto je igrala Mileva Zakrajškova. Drugič pa je prišla v Mariboru na oder »Marija« leta 1937. Režiral je Malec. Marijo je igrala Šarčeva, Elizabeto Kraljeva, Mortimerja Verdonik. V Celju pa je bila premiera tega dela 29. septembra 1923 v Mestnem gledališču, v izvedbi članov Mestnega gledališča. To sezono je prišel celjski ansambel pod umetniško vodstvo »Udruženja gledaliških igralcev SHS«. Najavljeni so bili režiserji Rado Železnik, Ošip Šest, Milan Skrbinšek in Fran Lipah. Sezono je pričela z Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce«, kot drugo delo burka »Charlesova tetka« in kot tretje Schillerjeva »Marija Stuart« v režiji Rada Železnika.

Po takratnih poročilih se je lotil režiser »težavne naloge«. Režijo pa je Železnik kljub temu spretno izpeljal saj pravi poročilo: »(Nova doba 2. oktobra 1923), da so se »dejanja vrstila gladko, z naravnim stopnjevanjem, igralci razen malih izjem, v akordu, vsak na dobrem mestu in beseda — ta krasna krepka beseda Zupančičevega prevoda — je tekla jasno, gladko, kakor da je vzrasla sa-«

ma baš ta trenutek na našem odru.« Iz tega lahko sklepamo, da so celjski igralci zadovoljivo rešili svoje vloge. Zanimalo nas bo, kdo in kako so se izkazali posamezniki pred leti. Marijo Stuart je igrala Vrbah-Sadarjeva, zvesta članica celjskega gledališča tudi po osvoboditvi. Po zadnjih interpretacijah vlog v mladinskih igranjih, posebno znana celjskim pionirjem. Kritiki je v »Novi dobi« zapisal, da je bila »dostojanstvena v ranjenem ponosu, a v svoji nesreči vdana in mirna — oživotvorila je Marijo z vso ljubkostjo, morda je bila včasih nekoliko premirna, prenežna. Nastop z Elizabeto je bil izvrsten, iz ust so ji prirele osvobodilne, vladarske besede...« Kraljico Elizabeto je kreirala H. Mirnikova »z dobro podčrtanimi potezami hribovstva in strahopetnosti. Zal, da je bila odlična igralka Mirnikova, le še samo zvesta obiskovalka celjskega gledališča. Mortimerja je igral Železnik »živo, simpatično, za katerega je žel velik del aplavza...«

Lord Burleigh je bil Pfeifer, ki je bil »dovršen«. Umrli je pred meseci kot član Zabavnega gledališča v Ljubljani. Bil je v tistih letih režiser in igralec Mestnega gledališča. Leta Leicester je dal Rakuša. Hano Kennedy je igrala Marnova, Talbota Perc, tragično preminuli član Ljudskega gledališča v Celju.

Celjski so bili s predstavo in scenarijo (kar je bila redkost!) arhitekta Kragarja iz Ljubljane, prav posebno zadovoljni. »Vodstvo gledališča in igralci pa so z uprizoritvijo tega klasičnega dela vnovič dokazali, da so kos tudi najtežjim delom.« (»Nova doba« pravtami).

Po 27 letih stopa celjski ansambel zopet pred občinstvo s istim delom. Toda to pot gre za veliko stvar, pred občinstvom in merodajnimi forumi upravičiti naziv — poklicno gledališče.

Pevski zbor SKUD »France Prešeren«

na mladinski pragi v Bosni

Ko ustvarja jugoslovanska mladina velika dela v naši domovini, trenutno ob gradnji pomembne bosanske proge Doboj—Banja Luka, tudi naš celjski pevski zbor ni mogel mimo tega dogajanja. V dneih od 15. do 17. t. m. je obiskal naše vrle mladince na pragi, da jih z lepo slovensko in jugoslovansko pesmijo pozdravi in na ta način izrazi priznanje in zahvalo za veliki trud, pa tudi da pobudo, ki je ob takih podviglih potrebna.

Na pot je krenil naš zbor pod vodstvom tov. Jordana in tajnika Hussuja z večernim brzin in je prispel po dolgi, vendar udobni vožnji na prvo postajo svoj turneje v Doboj. Pevci so si mestice mnogore ogledali, nakar so se odpravili s kamijon v Kulaši. precej veliko taborišče graditeljev proge. Na postaji sta Prešernovce sprejela komercialna direktor Djordjević in tov. Ramšak. V Kulašju se je vršil zvečer koncert, ki so se ga udeležili brigadirji v polnem številu. Kontakt med pevci in poslušalci je bil odlični in so morali več pesmi ponoviti.

Gledališki umetnik

Milan Skrbinšek po tridesetih letih zopet v Celju

(Nadaljevanje). Iz njegove šole so izšli poznejši poklicni igralci, Milan Košič, pred kratkim umrli član tržaškega gledališča, Pfeifer Adolf, tudi umrli član Zabavnega gledališča v Ljubljani, Testenova, poznejša članica mariborskega gledališča in pa seveda generacija celjskih igralcev in igralk, med njimi Angela Sadar, Marija Jurman in Stanko Perc (umrli leta 1948), ki so sodelovali pri gledališču še po osvoboditvi, s katerimi je hotel ustvariti v Celju poklicno gledališče. Poleg vsega študija (režija, vloga Kantorja v »Kralju« in šola) se je z vso vnemo lotil organizacije tehnične plati gledališča. Kot izkušen praktik se je le predobro zavedal, da je ena najvažnejših zadev pri teatru tehnična plat, oprema, garderoba itd. Inscenacije in opreme predstav pred vojno in po vojni do Skrbinškovega prihoda so bile zelo borne in primitivne. Malo boljše je bilo samo takrat, kadar so igralci, posebno pa režiser znosili na oder opremo iz svojih domov. To navado, ki tudi spada v področje diletantizma, je sklenil Skrbinšek tudi odpraviti. Zato priobči v »Novi dobi« odkup ali podaritev različnih pohištvenih delov, postavkov, stolov, foteljev, oblek itd. Po vsem tem vidimo, da je v Skrbinšku dobilo celjsko gledališče tudi dobrega ravnatelja-organizatorja. Sam se spominja: »... zanimali sem se moral za vse, če sem hotel ustvariti solidno podlago trdnemu gledališču in mnogo časa mi je vzela ravno organizacija tehnične plati«.

Celjski so z nestrpnostjo pričakovali prve predstave Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«, ki je bila določena za 28. april. Neučakanost je bila bogato poplačana. Publika je bila presenečena nad novostmi, ki so jih opazili v režiji, igri znanih celjskih diletantov, scenariji in posebej še o igri M. Skrbinška, ki je kreiral Kantorja. Kritika je pohvalno zabeležila (Nova doba 1.5.1920)

»jako primerno in okusno scenarijo... brezhibne nastope — živahno igranje v skupinah... izbrane maske« itd. Vsem znane in »priljubljene« odlike celjskih diletantov kot neznanje vloge, kriljenje z rokami, neenotni odskri govori, primitivna scenarija, površne maske in kostumacije so s Skrbinškovim prihodom skoraj povsem izginile s celjskega odra. O Skrbinšku pa je kritiki prav tam napisal: »G. Skrbinšek, ki je umetnik v karakternih vlogah, nam je mojstrsko podal zlasti varijacijo Kantorjeve notranjosti. Momentno podleže strahovom, a se zopet ojunači, vrhunc je dosegla njegova vloga v prizoru med Maksom in Krncem.« — (Pravilno Kantorjem.)

Po uspešni uvedbi enotnega oderskega jezika v Trstu, je Skrbinšek tudi na celjskem odru vpeljal izgovorjavo na u namesto na l, kar je bilo za Celjane novost. Zato je smatral za potrebno to spremembo Celjanom razložiti. To je storil s člankom Otona Zupančiča »Slovenski jezik in gledališče«, ki ga je s svojo kratko obrazložitvijo objavil v »Novi dobi« 29. aprila. Znano je, da je Oton Zupančič kot dramaturg Slov. narod. gledališča v Ljubljani

M. Skrbinšek kot Jernej (Cankar: Hlapec Jernej, Maribor 1946)

in v sezoni 1912/13 vpeljal namesto l izgovorjavo na a ali u. Pomisel je z neživljenjskim elkanjem na odru. Toda moral se je umakniti, v »Slovenskem narodu« pa je priobčil svoj zagovor, ki ga je s pisateljevim dovoljenjem priobčil tudi Skrbinšek. Celjsko gledališko občinstvo je sprejelo to novost brez komentarja, vsaj v poročilih v predstavah ni zaslediti nikjer nasprotovanj enotni oderski izgovorjavi. Skrbinšek je s tem pokazal, da je pristal samo revolucionarnega razvoja gledališke kulture na Slovenskem in v tem je tudi vsa njegova veličina. Zavedal se je dejstva, da samo v večnem boju za napredek in kvaliteto človek jekleni in raste. (Podčrtal B. G.) Nikoli ni klonil pred očitki starokopitnežev, ki so imeli svoje preživele oblike za edino veljavne. Z velikim optimizmom in vztrajnostjo je stopil ob Zupančiča v družbo »rovrtarjev« in »surovih kmetavzarjev« in vojeval ostro borbo s »slavnim krogom vsevedne inteligence elkarjev«. Toda prav to »rovrtarstvo« in »kmetavzarstvo« je pripomoglo, da

sta dva velika gledališka človeka vzdržala in zmogala.

Skrbinšek, zastopnik »psihološke — realistične smeri«, je bil velik nasprotnik burk in veseloiger »ki ne plemenitijo in etično ne dvigajo človeka«. To je izražal tudi repertoar, ki ga je objavil v »Novi dobi«. Predvsem je imel namen uprizoriti na celjskem odru vsa Cankarjeva dela, dalje je najavil Molnarjevo komedijo »Vrge« in dramo Leonida Andrejeva »Misel«. Da bi olajšal publiko dojemanje razmeroma težko razumljivih del (prehod iz prejšnjega lahkega repertoarja), je objavil odsej pred vsako premiero obširno razlago o avtorju in delu. Tako je začel z vzgojo gledaliških obiskovalcev. (Kar pogrešamo tudi danes!) Za 7. maj najavi premiero Cankarjevega »Pohujšanja v dolini Sentflorjanske«. Z uspehom »Kralja« se ni zadovoljil, želel je več in tudi dosegel. Kljub temu, da je bilo »Pohujšanje« nastudirano v silno kratkem času, lahko sodimo po poročilih v časnikih, da je bila to prva najboljša predstava na celjskem odru do tedaj in še dolga leta po Skrbinškovem odhodu iz Celja. Mirno lahko trdimo, da beleži s to predstavo celjska gledališka zgodovina prehod od navadnega, primitivnega diletantizma z vsemi svojimi pomagali k prvim stopnicam težavnega cilja, poklicnega gledališča, gledano seveda z višine tedanje igralske stopnje. Kritika je režijo in igranje v »Pohujšanju« še bolj pohvalila, tudi obisk je bil boljši. Skrbinšek takrat ni igral. »Nova doba« pa je napisala o »Pohujšanju«, da je vsakdo zapuščal gledališče z zadovoljstvom v srcu, ter se skušal poglobiti v mojstrski umotvorci in dalje »občudovali smo okusno scenarijo in maske...«. Da je opozoritev tako sijajno uspela gre v prvi vrsti zasluga režiserju g. ravnatelju Skrbinšku, ki je vsestranski poznavatelj Cankarjevega pesništva.

Navdušenje nad predstavo je doseglo višek, ko je publika poklicala režiserja M. Skrbinška na oder. (»Nova doba« 11. 5. 1920.) Od igralcev so najboljše igrali Mejavšek kot Peter in Omladičeva kot Jacinta. Vlogo Zlodeja je podal S. Gradišnik »ki mu je v drugi vrsti vse priznanje za sijajen uspeh uprizoritve... vsi brez izjeme so bili v svojih vlogah v maskah in kretnjah tako izbrani, da je težko enega ali drugega posebej omeniti«. Ljudstvo je močno čutilo nov duh, ki je zavel s celjskega odra, odhajali so iz svetlišča boginje Talije, pomlajeni, da pa tega ni bilo čutiti pri prejšnji »Avtomobilisti« in »Španskih muhah«. V tistih časih so naštudirali gledališki komad, po večini za eno predstavo, pri ponovitvi že ni bila več polna dvorana. Zato presenečajo stavki, ki so bili objavljene nekaj dni po reprizi v »Novi dobi« »Zaradi nepričakovane mnogobrojne obiska in velikega uspeha, ki sta ga doživeli premiera in repriza »Pohujšanja v dolini Sentflorjanske«, se namerava ta igra v kratkem zopet ponoviti. Tako se bo zgodilo v Celju prvič, da se bo mogla ena in ista igra ponoviti več kot dvakrat, kakor se je zgodilo prvič, da je bila druga predstava izvzemši nekaj kož razprodana.«

(Se nadaljuje.)

Ljudska univerza Celje razpisuje tečaj za jezike

Ljudska univerza v Celju razpisuje vpisovanje v jezikovne tečaje iz naslednjih jezikov:

Slovenski, angleški, francoski, italijanski, nemški, ruski, češki in poljski jezik. Vršil se bo tudi tečaj stenografije.

Pouk bo v večernih urah, enkrat tedensko po 2 uri. Mesečna učnina znaša 150 din in se plačuje vnaprej. Ob vpisu plača vsak prijavljene 50 din vpisnine in dvomesečno učnino.

Prijave sprejema tajništvo II. gimnazije v Vodnikovi ulici in Ljudska knjižnica v Celju. Vpisovanje traja do vključno 10. oktobra t. l. z delom prično tečaji 15. oktobra v prostorih II. gimnazije.

Točen razpored prijavljencev bo po 10. oktobru objavljen na razglasni deski v pritličju II. gimnazije.

Pouk tujih jezikov je namenjen predvsem ljudem v poklicih, ki jim je potrebno znanje tujih jezikov, da bodo lahko bolje in strokovno tehtneje opravljali svoje delo, nadalje vsem onim, ki si žele s solidnim znanjem jezikov razširiti obzorje in izboljšati strokovno kvalifikacijo, ter končno vsakomur, ki si želi pridobiti jezikovno znanje izpopolniti ali osvežiti. Jasno pa je, da se je treba lotiti dela z vno in resnostjo. Le kdor bo vztrajal, bo po končanem tečaju tudi obvladal sodobni pogovorni jezik in bo sposoben napisati pismo o stvareh svojega zanimanja.

Dr. Jos. Tominšek

JEZIČNI DOHTAR RAZPRAVLJA

XI. JEDAČA, NA DAN 29. NOVEMBRA, RAZ TOLSTI VRH

Pijača je splošna beseda, kakor je pitje splošno: v Slovenskih goricah je kar »pijača« imenuje sadijavec — most (jabolčnik ali hrusovec), ki ga pošte na mera mora biti na mizi ali na trati pri vsakem delu, če se naj opravlja kot delo. Kako pa je z jedjo? Za njo se slišijo besede: jed, jedila, jestvine, hrana, pod zob... V novejšem času pa se vabljivo večkrat bere: »jedača«, najrajši v zvezi s pijačo, torej: »jedača in pijača«, s kričico rimo -ača, ki na naše doslej še nenavajeno uho vendar izzivalno udarja kot očitna reklama. No, mar to ni namen reklame? Navadno so v slovenskih razne besede s končnico -ača, n. pr. krtača, strgača, kopača, slamačja, gorjača, pogajača, zvijača, igrača, celo špinača. Ne navadna pa je »jedača« in se je doslej rabila najrajši skupno s pijačo; prav te dni pa smo jo brali samo zase, češ, da bo pri neki otvoritvi poskrbljeno za »jedačo in smeh«: a pijača se ne omenja, ker se pač sama razume. Je pa očitno, da se »jedača« glasi nekam prostaško, grobo in se z njo misli na

blatno, obilno jed (kakor nemški »bei Glas und Frass«). Zato se vabila ločijo po dostojanstvu: Na dan vstaja je v Ljubljani bila »jedača in pijača na razpolago«, v Celju pa »za jedila in pijačo preskrbljeno« ter »gostinski obrati naj bodo dobro založeni s pijačami in z jedilci; v Dobru je bila razstava jedil in pijač«; v »Domu« uživa razgled »pri dobri pijači in mrzli kuhinji; filatelisti so priredili družabni večer z godbo, jedili in s pijačami. Jedača in pijača pomeni torej nekako isto kakor »piča in pitje«.

Pravilno se reče: »na dan 29. novembra«, »za noč 1. januarja«. Nikakor pa ne, kakor te dni beremo v enem naših dnevnikov (6. sept.) kar na dveh mestih: »zaslišanje je napovedano za 10. septembra« in »v noči na 24. januarja«, ko se pravičnega seveda pravi: »napovedano za 10. septembra«, »preložen« na 24. januar. To napako zasledujemo in nahajamo že več časa; n. pr. »Italijani so za 11. aprila (pravilno: za 11. april); »stura planirana za 29. aprila (pravilno: za 29. april)« občni

zbor preložen na 5. novembra, na 7. decembra (pravilno: na 5. november, na 7. december) itd. Saj vendar v vseh takih primerih spada predlog za, na k mesečnemu imenu samemu, kakor če bi rekli: »Za september je naročnina plačana« (nikakor pa: »za septembra... je plačana«). Hiba je najbrž nastala in se ponavlja, ker v slovenskem izražamo čas z rodilnikom časovnih besed (leta osemindesetdesetega, prvega dne počitnic, drugega decembra je rojstni dan) na vprašanje kdaj? Toda brez predloga na, za, ne napačni analogiji pa se stavi rodilnik časovnih besed tudi, kadar stoji pred njimi predlog na, za, ki zahteva tožilnik.

Pred kratkim je bilo v splošnem časopisu napisano: »... spolzi sneg raz police«, in na drugem mestu »... vrčali so se iz Dovškega Kriza«. Oboje napačno. Moralo bi stati: »... spolzi raz police« ali »... s police«; v drugem primeru pa edino: »vrčali so se z Dovškega Kriza« nikakor iz Kriza. Vpomeni »z vrha doli« nam služi predlog raz, ki se veže s tožilnikom (raz streho, raz goro, Ojstrico, raz Grintavec, raz vrh, raz sleme, raz stolp). Ker se pa predlog raz v našem jeziku precej redko sliši in piše ter ga nadomeščamo s predlogom s, z, ki se

v pomenu »od zgoraj doli« veže z rodilnikom (da torej pravilno pravimo: raz goro ali z gore, raz vrh ali z vrha, raz sedlo ali s sedla), zato so neizveščanci ta raz, če so se ga slučajno poslužili, ravno tako vezali z rodilnikom in zagrešili napake (raz strehe namesto raz streho itd.) Nadalje pa je nastala prava zmeda, ko se je brezglasni s, z zamenjaval z jasnim predlogom iz (od znotraj ven), ki se sicer res veže z rodilnikom, a ima docela drugačen pomen: jezdec skoči s konja (ne morda — iz konja!); miš smukne sicer iz luknje, a skoči s police; polh zleze iz jamborna in se vznemirja z veje na vejo; iz Dovškega Kriza bi se moglo reči, če bi bila v njem jama ali predor.

H koncu nekaj počenega dorobila, ki bi ga bilo treba zlit. Niti sanjati bi se ne smelo komu o napakah, kakor so tele, ki smo jih snotoma pobrali v naših glavnih elaskih: ... s čemer (nam. čimer) bo Franko razbremenjen; k zsušenem (nam. zsušenemu) vodnjaku; preskrbljeno (nam. preskrbljeno); v neki ulični izložbi; težka mesta slede drugemu (nam. drugo) za drugim; festival ob odprtju (to je nemogoča beseda; saj ne pravimo »odoretta vrata«; pisec se je hotel izogniti besedi »odprtje«) pesnikove Spominke sobe.

Indijski bogovi gredo v pozabo...

V juliju leta 1947 je angleški kralj Jurij VI. prenehal biti cesar Indije in iz zasanjanega indijskega polotoka je nastala republika Indija, dominon Pakistan in sporni Kašmir. Deželama so zavlada voditelji političnih strank in 562 maharadž, vojvod in božjih namestnikov je istočasno izgubilo svojo oblast. Toda ti ljudje so izgubili le oblast, niso pa izgubili svojega bogatstva, a od obeh držav dobivajo celo visoke rente za izgubo svojih pokrajin. Življenje teh izvoljencev, polbogov Indije, je na moč podobno življenju princev iz »Tisoč in ene noči«, od njih in iz njih razkošja se lahko učijo vsi Hollywoodski in industrijski kralji današnje dobe.

Poglejmo si malo bolj omenjene pravičnice osebe:

AGA KHAN

sicer nima pokrajino, ki bi jih izgubil. On je samo duševni vodja Ismailitov kot štrindrideseti člen verige, ki se vleče od preroka Mohameda. Ob njegovem naslednjem jubileju mu bodo podarili iz Indije, Pakistana, Perzije, Iraka in ostalih jetrovskih dežel položili pred noge zlata, srebra in briljantov. Mnogo tih darov bo gotovo presežila teža njegovega telesa. Aga Khan se ponaša s svojimi petdesetimi konji, ki so prvotnejši dirkači v svetu.

Sledi mu znameniti

MAHARADŽA IZ BARODE

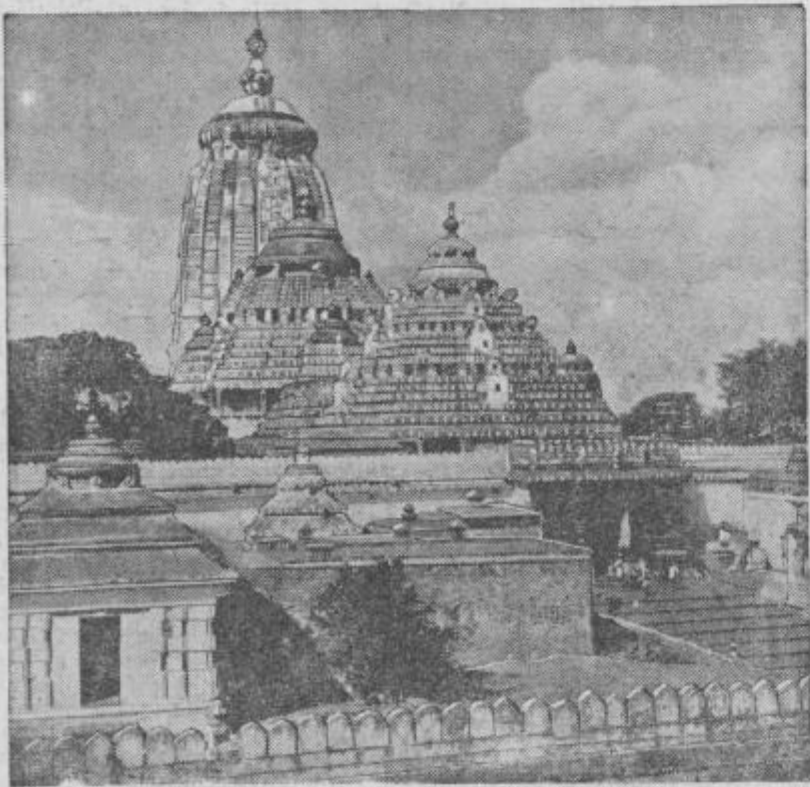
si zna poiskati svojevrstne zabave. S svojimi sredstvi je povzročal nemire in plačeval svoje intrigante. Zaradi tega so mu znižali »pokojnino« od 190.000 dolarjev na 75.000 in mu odvzeli naslov. Kako globoko je zadela tega člo-

se je branil celo angleški kralj in ga ni hotel sprejeti.

Se mnogo tem podobnih je širom po svetu. Maharadža iz Karputhala tekmuje z evropskimi kavalirji v ponašanju in razmetavanju denarja. Vojvoda Thahore Saheb je dal svojo najmlajšo ženo sežgati. Vsi ti polbo-

Revna indijska vas, kakršne so vse širom indijskega polotoka.

Svetišče boga Krišne v Puri.

NAVAB IZ BHOGALA,

ki je še vedno tako premožen, da lahko svoji hčeri letno podari 10.000 dolarjev, dasiravno je Abida ob svojem možu, poglavarju Kurvaia, ki si svoje kupe denarja zlasti »zaslužil« z

veka navedena kezen lahko sklepamo iz njegovega privatnega imetja, ki presega 10 milijonov dolarjev, in črna palača v Londonu, Parizu ter povsod po Indiji, z ženo pa potuje nenehoma okoli sveta. »Siromaku« se je zgodila krivica.

»Malo manj« premožen je

MAHARADŽA IZ RAJPIPLA,

ki je za svojo angleško ženo kupil palačo v Windsoru. Tudi on neprestano potuje obdan s četo detektivov in s kovčkom dijamantov v roki. Letno dobiva od vlade 200.000 dolarjev rente, njegovi briljanti veljajo 250.000 dolarjev in ostalo premoženje okroglo 6 milijonov. Pred desetimi leti je ta princ imel še 50 avtomobilov in 80 prvovrstnih konj-dirkačev po Angliji, Franciji, Italiji, Ameriki in Avstraliji in poleg tega povsod tudi hleve in dirkališča.

MAHARADŽA IZ ALVARA

je svojevrsten sadist, ki se smatra svetim in poda svojo roko le sebi enakim in še to v rokavicah. Tega princa

govori si iščejo svojevrstnih zabav. Prirejajo love na slone in tigre, ki trajajo tedne, preživljajo stotino žen v svojih haremskih, potujejo okoli sveta in trosijo denar v obliki dežja.

Vsi ti ljudje se prav malo zmenijo da

V INDIJI UMRE LETNO 500.000 LJUDI OD LAKOTE

Siromaštvo indijskega ljudstva izvira zaradi oholega življenja njihovih princev in duhovnih vodij. Za svoj narod se ne brigajo. Medtem, ko kažejo svoje veliko kavalirstvo po svetu, jih ni prav nič sram, da morajo širom po svetu dobrodelne organizacije zbirati hrano in obleko za umirajoče berače v tako bogati deželi kot je Indija. 500.000 ljudi gre letno v smrt od 390 milijonskega naroda. Ti ljudje umrejo zaradi lakote. Koliko življenj terja vsak dijamant v maharadžskih kovčkih.

Končno so ti izjemalci indijskega naroda odžagani. Njihovi milijoni jim sicer še ostanejo, vendar nimajo več upanja, da bi se še kdaj polakomnili žuljev obubožanih milijonov. Indijsko ljudstvo, katerega je prebudil Gandhi stopa naprej. Indija je postala svobodna in neodvisna. Indijski bogovi gredo v pozabo...

Iz njih obrazov se zrcali beda in lakota.

FIZKULTURA

ŠAH

PONGRAC LOJZKA PRVAKINJA SLOVENIJE

V prvi polovici septembra je bil v Ljubljani turnir za žensko prvenstvo Slovenije. Članica Sindikalnega šahovskega društva Celje tov. Lojzka Pongrac je na tem turnirju dosegla prvenstvo in s tem vstop na turnir za državno prvenstvo.

RAZING : KLADIVAR

Zaradi nepredvidenih težav poročila o tem važnem srečanju nismo mogli priobčiti. Objavili ga bomo v prihodnji številki, skupaj s rezultati srečanja v Beogradu.

MOSTVENO PRVENSTVO CELJSKEGA OKROŽJA

V finalu mostvenega prvenstva celjskega okrožja tekmujejo šahovski klubi in društva: Sind. šah. društvo Celje, šah. klub Rudar, Trbovlje, šah. klub Savinjan, šentpeter in šahovski klub Edinost iz Rogaske Slatine. Dosedaj so bile odigrane tri tekme. SSD Celje je premagalo Rudarja s 6:2, z Edinostjo pa zmagalo 3 in pol : 4 in pol. Rudar je igral s Savinjanom 4:2 in dve prekinjeni partiji.

BRZOTURNIR KUD »IVAN CANKAR« ZALEC

Šahovska sekcija KUD »Ivan Cankar«, Zalec je priredila 20. t. m. brzoturnir za prvenstvo septembra. Udeležilo se ga je 10 igralcev. Zmagal je Aubrecht Franc s 8 točk, sledijo Kučer Jozef 5, Pienič Andrej 6, Marovt Ivan 5 in pol, Knapič Peter 5 točk itd.

OBJAVE IN OGLASI

STANOVANJSKE HIŠE V PRODAJI

Mestni ljudski odbor v Celju objavlja seznam eno in dvostanovanjskih hiš, nahajajočih se na področju Celje-mesto, ki se bodo v amalu 17. člena Uredbe o zidanju stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev. Ur. list VLRJ št. 23-235-51 v zvezi z navodilom za izvajanje te uredbe. Ur. list VLRJ št. 36-358-51 z dne 8. avgusta 1951, prenesle iz sklada Splošnega ljudskega premoženja na posamezne reflektante, ki izpolnjujejo pogoje gori cit. uredbe.

Interesenti, ki še niso lastniki ali solastniki stanovanjske hiše oziroma stanovanja v kraju svoje stalne zaposlitve in prebivališča pa reflektirajo, da se prenese ena izmed spodaj navedenih hiš proti plačilu v njegovo osebno last, lahko v 30 dneh od dneva te objave podajo svoje pisne ponudbe pri Mestnem ljudskem odboru v Celju. V ponudbi morajo biti navedeni točni osebni podatki (ime in priimek, poklic, bivališče, kraj zaposlitve) ponudnika, na katero hišo se ponudba nanaša, višina ponudba in uradno potrdilo, da ponudnik ali lastnik ali solastnik stanovanjske hiše oziroma stanovanja v kraju svoje stalne zaposlitve in prebivališča.

Kasneje vložene ponudbe se ne bodo upoštevale.

Najboljši ponudnik, ki se mu odstopi hiša mora pri podpisu pogodbe položiti v gotovini 20 odst. od ugotovljenega odplačila, ostanek pa lahko plača v polletnih anuitetah v 20 letih proti 2 odst. letnim obrestim.

Ponudbe, ki bi bile nižje od določenega povračila se ne bodo upoštevale.

Čim bo izvršena cenitev še ostalih cca 120 hiš, ki bodo predmet prenosa bo Mestni ljudski odbor odprodal teh hiš objavil.

Podrobnosti o prodaji in pogoji se objavljene na oglasni deski MLO.

Vse v zvezi odprodaje hiš doslej vložene prijave in prošnje od strani interesentov se smatrajo za brezpredmetne in je pisne ponudbe staviti vnovič v zgoraj določenem roku.

Postopek v zvezi s prenosom hiš je sproščen plačila taks.

Smrt fašizmu-svobodo narodu!

Tajnik: (Pelko Florjan) Predsednik: (Jerman Riko)

OBVESTILO

V ponedeljek 1. oktobra ob 20. uri bo v Obrtnem domu (vhod iz Vodnikove ulice, I. nadstropje) začetek tečaja za mednarodni jezik Esperanto.

EKONOMIJA CELJE, Lava 9, prodaja po znižanih cenah mlade prasičke prvovrstne pasme. Interesenti naj se zglasijo pri upravi ekonomije na Lavi št. 9.

VELIKO TOMBOLO

v korist medkrajnevega elektrifikacijskega fonda.

Med številnimi dobicli v vrednosti okrog pol milijona dinarjev: kompletna, moderna kuhinjska oprema, elektromotor, telca, klaftra drv, pralili, oven, tekstilije itd. itd.

Po tomboli VESELICA s trgativjo grozdja v Prosvetnem domu v Laškem. Igra priznani jazz fonda.

Delovni kolektivi in ostalo občinstvo: se gajte po tablicah, organizirajte skupne izlete! Cena tablice 40 din.

Sporočamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nas je dne 17. septembra 1951 po dolgi, mučni bolezni za vedno zapustil naš nepozabljeni mož, atek, sin, brat, stric in svak

JAKOB GOLOB

poitni upokojenec

Prisrčno se zahvaljujemo Zvezi upokojenecv Rimske Toplice in gasilec za podarjene vence, duhovniku, ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti — v prerani grob na pokopališču Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah.

Posebej se zahvaljujemo tov. Orgrncu za poslovitne besede ob odprtem grobu. Žalujocha žena Fanika, hčerka Nada in ostalo sorodstvo.

Cenjene stranke obveščam, da sem odprl v Celju, Zidaniškova ulica 7, urarsko delavnico. Za popravila ur se priporočam!

Lečan Anton

MIRNA ZASEBNICA isče prazno sobo, v Razlagovi ulici ali v bližini. Naslov v upravi.

ISČEM opremljeno sobo za takoj. Naslov v upravi.

ZAMENJAM enosobno stanovanje v mestu za enako kjerkoli. Naslov v upravi.

TEMNOMODER moški plašč zamenjam za 300 kg dobrega krompirja. Naslov v upravi.

PRODAM otomano in sobno kredenco. Vprašati Ipatčeva ulica 4, pritličje.

TRGOVSKI POMOČNIK, doslej zaposlen kot plačan dopisnik isče zaposlitve v trgovini, zaradi reorganizacije dopisniške službe. Ponudbe poslati na upravo lista.

ŠIVILJA, samaka, isče opremljeno sobo. Naslov v upravi lista.

PREKLICUJEM dijaško knjižico II. gimnazije na ime Urleb Ivanka.

KUPIM angleško-nemški slovar. Naslov v upravi.

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Dne 30. septembra 1951 tov. dr. Bitenc Maks, Cankarjeva ul. 11. — Nedeljska zdravniška dežurna služba traja od sobote opoldne do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

GLEDALIŠČE

Četrtek, dne 4. oktobra 1951, ob 20: Friedrich Schiller: »MARJA STUART«. Tragedija v petih dejanjih. Obvrtitev sezone 1951-1952. združena s proslavo tridesetletnice umetniškega delovanja režiserja Milana Skrblinskega. Premiera.

Petek, dne 5. oktobra 1951, ob 20: Friedrich Schiller: »MARJA STUART«. Tragedija v petih dejanjih. Prva repriza.

Nedelja, dne 7. oktobra ob 15.30: Friedrich Schiller: »MARJA STUART«. Tragedija v petih dejanjih. Druga repriza. Prodaja vstopnic od torka, dne 2. t. m. dalje pri gledališki blagajni dnevno od 16. do 18. ure ter dve uri pred pričetkom predstave.

KINO

KINO METROPOL
Od 28. 9. do 2. 10. 1951, francoski film »TONE IN TONČKA«

KINO DOM
Od 25. 9. do 2. 10. 1951, ameriški film »ZAPLESIVA«

LETNI KINO
Od 25. 9. do 2. 10. 1951, ameriški film »ZAPLESIVA«

Udeležite se

KOLA SREČE

katerega priredi LJUDSKI MAGAZIN V CELJU od 1. oktobra 1951 do 31. decembra 1951

Kupujte blago v Ljudskem magazinu v Celju in računajte na to, da vam naš plačilni listek lahko prinese srečo!

Kdor ima srečo, lahko dobi ob novem letu za 400.000 din blaga po izbiri — popolnoma zastonj! — Ob koncu leta bodo na plačilne listke izžrebani naslednji

prvi dobitnik 50.000 din
pet dobitkov po 20.000 din
deset dobitkov po 10.000 din
dvajset dobitkov po 5.000 din
petdeset dobitkov po 1.000 din

